

1. Norsk som andrespråk

Postdoktor: Hvordan forholder innvandrere som har svake leseferdigheter seg til informasjon fra offentlige etater og helsevesen?

Fagmiljøet i norsk som andrespråk har ett nylig avslutta, og ett straks avslutta, NFR-prosjekt om språklæring hos voksne innvandrere som har lite skolegang fra hjemlandet: ALAN (leda av Gujord) og IMPECT (leda av Bugge). I forlengelsen av disse to prosjekta søker vi nå om en postdoktor til et prosjekt med mål om å undersøke hvordan voksne innvandrere med svake leseferdigheter forholder seg til informasjon fra offentlige etater og helsevesen (f.eks. offentlige brev, informasjonsbrosjyrer og informasjon fra helseaktører). Dette er et område med stort behov for empirisk forskning, for å styrke kunnskapsgrunnlaget for praksiser i offentlig kommunikasjon i et velferds- og beredskapsperspektiv, og som kunnskapsgrunnlag for å styrke didaktiske praksiser i begynneropplæringa for voksne i introduksjonsprogrammet for flyktninger og familiegjenforente.

Postdoktorprosjektet vil knyttes til en forskingsprosjektsøknad som Bugge og Gujord nå utvikler om offentlig kommunikasjon, helselitterasitet og beredskap (planlagt innsending 2027).

Postdoktoren vil også knyttes til Fagspråkssenterets AP2 Fagspråk i utdanning og arbeidsliv (leda av Gujord), og til det nordiske nettverket Managing multilingualism in Nordic healthcare (der Bugge er medlem). Postdoktorprosjektet er videre relevant for forskingsprosjektet MiNE (med Bukve ved HVL som PI), som nå er til vurdering hos NFR, der Bugge er planlagt som leder av en arbeidspakke om pasienters og arbeidsgiveres vurderinger av språklige behov i helsekommunikasjon. Gujord er også blant forskerne i MiNE.

Postdoktoren vil være tilknyttet fagmiljøet i norsk som andrespråk på LLE og til Bugge og Gujord sitt samarbeid om språk og integrering av innvandrere med lav utdanning. Postdoktorprosjektet vil ha nær faglig tilknytning til arbeidet Gujord leder i Fagspråksenteret, og som Bugge er del av, og personen som tilsettet vil derfor inviteres inn i aktiviteter i AP2 Fagspråk i utdanning og arbeidsliv. Slik vil postdoktoren også få en tilhørighet til Fagspråksenteret, og tilgang til et større fagmiljø som har relevant kompetanse.

2. Forskergruppen 1700

Forskergruppen 1700 ber om 1 rekrutteringsstilling, fortrinnsvis en postdoktor.

Kjernemedlemmer er, foruten Anne Beate Maurseth og Peter Svare Valeur (ledere), Jørgen Sejersted, Thomas Slettebø (HVL) og vitenskapelig assistent Sivan Malberger. Utover disse, består gruppen av fem andre medlemmer fra HVL, Universitetsbiblioteket, LLE (kunsthistorie), samt et par flinke masterstudenter. Gruppen er tverrfaglig innenfor humaniora.

Forskergruppen er for tiden meget aktiv, med omfattende faglig virksomhet både for gruppas hovedmedlemmer og for inviterte gjester. Forskergruppens nåværende tematiske fokus er forestillinger om kunstighet i opplysningstiden. Temaet sprang ut av et bachelor/masterkurs holdt ved UiB høsten 2025 under ledelse av Maurseth og Valeur; et kurs om samme tema er planlagt for våren 2027.

Temaet har gitt seg utslag i flere søknader: Vi fikk høsten 2025 tilslag på en utlysning fra Norges Kulturråd om utfordringer med KI for kunst og kultur. I mai 2026 sendte vi inn en søknad på en tematisk utlysning fra NFR om Kulturens samfunnsbetydning. Gruppen kommer dessuten til å sende inn en FRIPRO-søknad i løpet av 2026 med kunstighet som tema, og dette er noe vi vil arbeide mer med i månedene som kommer, blant annet med internasjonalt seminar i Paris i november 2026.

Gruppen har knyttet til seg forsker Siv Frødis Berg (Nasjonalbiblioteket) og professor Knut Ove Eliassen (NTNU). Vi er også i nær dialog med utenlandske forskere fra Frankrike, England og Danmark som er involvert i tematikken. Flere av kjernemedlemmene har nylig publisert tekster som omhandler tematikken. Sejersted: *Nonkonformisten Holbergs skeive selvforestilling* (Fagbokforlaget 2025), og Valeur: «Automatia X. Forestillinger om det kunstige fra Margaret Cavendish til E.T.A. Hoffmann» (*Prosopopeia* nr. 1, 2026).

Opplysningstidens ideer om kunstighet utgjør et stort, men underfokuset felt som også er meget viktig for vår egen tid. Vi mener at tilsettelsen av en rekrutteringsstilling, særlig en post.doc. vil kunne bidra faglig, ved å supplere gruppens kompetanse. Vi håper instituttet og fakultetet ser betydning av å satse på arbeidet som gjøres i denne forskergruppen. Ved å undersøke forestillingene om det kunstige i et mer historisk perspektiv, opplysningstiden, arbeider forskergruppen med å tilveiebringe nye og andre perspektiver på dagens aktuelle

debatter om både kunstig intelligens og kunstig liv. Slik vil gruppens arbeid tilføre UiBs og LLEs allerede etablerte spisskompetanse på digital kultur enda en dimensjon ved å se på det historiske.

En kandidat i en rekrutteringsstilling i denne forskergruppen vil komme inn i et aktivt forskningsmiljø og bli meget godt ivaretatt og dessuten få anledning til å knytte til seg et godt nettverk både i Norge og internasjonalt.

3. Forskergruppen Antikkens kultur, språk og tradisjoner

Ph.d.-stipendiat i antikkens kunsthistorie

Budsjettinnspillet fra den nystartede forskergruppen «Antikkens kultur, språk og tradisjoner» (AKST) er en PhD-stilling i antikkens kunsthistorie. AKST springer ut av et samarbeid mellom fagmiljøet i førmoderne kunsthistorie og klassisk og ble stiftet for å bedre rekrutteringen til forskning innenfor tverrfaglige antikkstudier på LLE samt legge til rette for utvikling av felles forskingsprosjekter med ekstern finansiering. AKST har også et nært samarbeid med den AHKR-baserte forskergruppen «Den antikke verden». I praksis fungerer de to forskergruppene som et tverrfaglig forskingsmiljø innenfor antikke studier som er det største av sitt slag i Norge. En stipendiat i antikkens kunsthistorie vil derfor ha et stort lokalt tverrfaglig forskingsmiljø på UiB.

Det samme antikkmiljøet på LLE har i forbindelse med porteføljeprojektet på HF etablert et samarbeid om fellesemner både mellom førmoderne kunsthistorie og klassisk (*FTM250 / Før- og tidlig moderne kulturhistorie og filologi med BA-oppgave i kunsthistorie, gammelgresk og latin*) samt samarbeid om et fellesemne mellom antikkens kunsthistorie på LLE og klassisk arkeologi (*ARKUN110 / Antikken sin arkeologi og kunsthistorie*). Fagmiljøet i antikkens kunsthistorie og klassisk gresk har dessuten etablert et eget studiemne i samarbeid med det Det norske institutt i Athen på UiB (*ATEN215 / Kulturarv i Hellas*) som skal gjennomføres med undervisning i Athen for første gang høsten 2026. Laveregradsemner i antikkens kunsthistorie har svært gode studenttall, og masterstudenter i kunsthistorie med antikken som spesialisering har gjennomgående gode prestasjoner. Vinneren av Hans Rasmus Astrups Roma-pris for fremdragende studentarbeid i 2026 var en Mastudent fra kunsthistorie, UiB, med spesialisering i kunsthistorie.

Sist det ble ansatt en stipendiat i kunsthistorie med spesialisering i antikken var 1998. En rekrutteringsstilling i antikkens kunsthistorie vil styrke det tverrfaglige antikkforskningsmiljøet på LLE og derved LLEs bidrag inn i det felles antikkforskningsmiljøet på HF. En slik styrking vil dessuten posisjonere antikkmiljøet på LLE bedre for utvikling av tverrfaglige forskingsprosjekter.

4. Nordisk litteratur

Nordisk litteratur önskar en stipendiatstilling inriktad mot norsk litteraturhistoriografi

Nordisk litteratur önskar en stipendiatstilling inriktad mot norsk litteraturhistoriografi. Vi har en väl fungerande forskergruppe i nordisk litteratur med bred kompetens, som ger gott stöd fagligt och socialt. Våra stipendiater lägger regelbundet fram text för forskergruppe i nordisk litteratur, de följer sina respektive fremdriftsplaner för avhandlingsprojekten, de har alla tillgång till nordiska och internationella kontaktnät, och de tar aktiv del i vår undervisning på alla nivåer, vilket ger viktiga undervisnings- och handledarerfarenheter. Nordisk litteratur erbjuder med andra ord en mycket god miljö för att utveckla ett PhD-projekt.

En kritisk hållning till litteraturhistorieskrivning är en viktig litteraturdidaktisk kompetens, som nordisk litteratur har ansvar för att förvalta. Vi behöver återta initiativet för forskning som anknyter till litteraturdidaktik, och det är också en efterfrågad kompetens på den akademiska arbetsmarknaden. Att problematisera litteraturhistoriografi är vidare en grundläggande litteraturdidaktisk aspekt av vår grundkurs i äldre litteratur och särskilt betydelsefull för våra lektorstudenter. Jørgen Sejersted och Eirik Vassenden har gedigen forskningserfarenhet på området, och tillsammans med Anna Bohlin förbereder de för närvarande en ansökan om forskningsmedel för ett större nordiskt projekt om kanonbildning. I samtliga nordiska länder har debatten om litteraturkanon åter aktualiserats, men med olika förutsättningar. Ett PhD-projekt med inriktning mot norsk litteraturhistoriografi skulle bidra med ny, högst relevant forskning till en angelägen samhällsdebatt, ge nytt liv till en viktig del av vår undervisning och stärka ansökan om forskningsmedel för ett nordiskt projekt baserat vid Universitetet i Bergen. Stipendiaten skulle få tillgång till handledning av ledande forskare på området, en stöttande miljö i forskergruppe i nordisk litteratur, och forskarkompetens med goda karriärutsikter.

5. Kunsthistorie

Ph.d. i kunsthistorie: Bergens rolle i global visuell kultur, koloniale forbindelser og nasjonsbygging, ca. 1600–1900

Det foreslås å utlyse en stipendiatstilling i kunsthistorie med tematisk innretning mot global visuell kultur, koloniale forbindelser og nasjonsbygging fra ca. 1600 til 1900. Ph.d.-prosjektet skal undersøke Bergen som kongelig by, privilegert handelsknutepunkt og nasjonal aktør. Særlig sentralt er forbindelser til Nord-Norge, men også Grønland og Karibia, og hvordan disse relasjonene kommer til uttrykk i arkitektur, byrom, kartografi, maritime bilder og øvrig materiell og visuell kultur.

Prosjektet legger til grunn at forbindelsen mellom Bergen og Nord-Norge ikke kun er et uttrykk for tidligmoderne handelsprivilegier, men også del av senere nasjonsbygging. Dette åpner for analyser av hvordan nordområdene visualiseres og integreres i en fremvoksende norsk offentlighet, og hvordan tidligere koloniale strukturer videreføres, omformes og utfordres i nasjonale og lokale kontekster.

Et viktig delperspektiv vil være studier av materiell kultur og varestrømmer, inkludert sirkulasjonen av sølv og metallarbeid. For eksempel gjennom analyser av såkalt samisk sølv og dets relasjon til bergenske handelsmiljøer og håndverkstradisjoner.

Prosjektet har tydelig samfunnsrelevans. I lys av Sannhets- og forsoningskommisjonens arbeid åpner det for kritiske undersøkelser av hvordan nordområdene og samisk kultur er blitt representert, ikke bare gjennom marginalisering, men også gjennom prosesser preget av sirkulasjon, utveksling og transkulturelle møter. Dette gir et vesentlig bidrag til pågående nasjonale og internasjonale kunnskapsprosesser.

Feltet er per i dag lite utviklet i norsk kunsthistorisk sammenheng, særlig når det gjelder koblingen mellom visuell kultur, koloniale relasjoner og norske handelsbyer. Stillingen vil derfor både adressere et tydelig forskningsbehov og bidra til å bygge opp og videreutvikle eksisterende forskning og undervisning i fagmiljøet ved UiB, og kan blant annet knyttes opp mot etablerte forskergrupper som Visuell kultur og Vitensbilder. Det legges også til rette for tverrfaglig samarbeid, for eksempel med historie og kulturvitenskap.

6. Lingvistikk

Motivasjon, stilling: Stipendiat i allmenn språkvitenskap

Fagmiljøet i lingvistikk har hatt få stipendiater i de siste årene, og i de siste ni årene har vi kun fått én ny ph.d.-stipendiat utlyst med interne midler. Vi har to andre nåværende stipendiater på eksterne prosjekt (ERC NONMANUAL, PI: Vadim Kimmelman). Alle tre har kontrakter som er beregnet å ta slutt i løpet av 2027/begynnelsen av 2028.

Vi er en aktiv faggruppe med et høyt nivå av forskning, publisering og finansieringssøknader. Nye stipendiater fører til faglig påfyll i henhold til forskning og lavere undervisningsbyrde til de fast ansatte. Vi har allerede nå kapasitet for å veilede ytterligere stipendiater, og selvsagt enda mer kapasitet etter at nåværende stipendiater disputert. Derfor ønsker vi å utlyse en stilling for én **ph.d.-stipendiat i allmenn språkvitenskap** (lingvistikk). Vi søkte om en tilsvarende stilling 2025 og ble da høyt rangert fra LLE, men dessverre uten tilslag i endelig budsjett fra HF.

En ny ph.d.-stipendiat i allmenn språkvitenskap sørger for gjenvekst i fagmiljøet. Selv om nåværende fast ansatte har spesifikke forskningsspesialiseringer, er vi som faggruppe fortsatt allmennlingvister og tilbyr både BA- og MA-programmer innen allmenn språkvitenskap. Vi synes derfor at vi må kunne tilby stipendiatstillinger som ikke er tilknyttet spesifikke prosjekter eller forskningsområder, men heller gi kandidatene muligheten å søke med selvstendige projektskisser som kan knyttes til fagmiljøet mer generelt. Dette blir særlig viktig for MA-studentene våre, på den måten at vi kan vise til og tilby mulighetene å fortsette med forskning også etter gjennomført mastergrad.

Vi har per i dag fire fast ansatte i faggruppen som forsker innen flere forskjellige områder av lingvistikk, og har som fagmiljø dermed gode ressurser for å tilby veiledning innen et bredt utvalg av forskningstemaer og metoder. Det ville selvsagt være hensiktsmessig å spesifisere i utlysningen at det er fordelaktig om projektskissen til ph.d.-stillingen er relevant for noen av profilområdene til nåværende ansatte, selv om det ikke bør være et krav.